

BoekStart

Boekidee voor de kinderopvang

Joukje Akveld &
Myriam Berenschot

De bal

Tekst van Joukje Akveld; illustraties van Myriam Berenschot

Uitgave van Gottmer: 2022; stevig kartonnen boek; verhaaltje in 10 prenten over beide bladzijden

Wauw, wat een mooie rode bal! Het kindje in dit verhaaltje ziet hoe andere kinderen er mee spelen. Genoeg reden om jaloers te zijn en zijn moeder aan haar jas te trekken: zo'n bal wil hij ook! Als verrassing krijgt hij er ook een, maar wat een teleurstelling als blijkt dat zijn bal niet doet wat hij wil. Boos geeft hij hem een enorme trap en trots ziet hij hem hoog over de bomen vliegen, regelrecht door het raam van het huis van de buurvrouw. Bang rent hij weg en verdrietig kruipt hij in bed. Maar gelukkig, de aardige buurvrouw brengt hem zijn bal terug. Opgelucht kan hij er weer volop mee spelen, nu samen met de andere kinderen. Kijk maar op de laatste prent hoe blij hij weer is!

Voor peuters

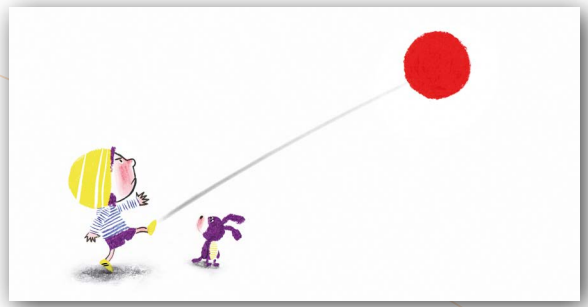
Je weet dat peuters niet de kracht en behendigheid hebben om een bal hoog over bomen heen te schoppen, maar ze begrijpen heel goed wat er gebeurt op die ene bladzijde. Dat is spannend! Emoties zijn het hoofdthema in dit boek: jaloers, verrast, teleurgesteld, boos, trots, geschrokken, bang, verdrietig, opgelucht en blij. Veel van die gevoelens herkennen peuters, maar behalve 'boos, bang, blij en verdrietig' kunnen ze die meestal nog niet benoemen. Dat komt over een tijdje. Ze passen wel precies bij wat er gebeurt en de gezichtsuitdrukkingen van het hoofdpersoon zijn sprekend. Maak er op je eigen manier een fijn en speels voorleesmoment van. Dat is de moeite waard, want het is een origineel boek over emoties. Je merkt vanzelf wat aanslaat en wat niet.

Vorbereiding

Je hebt meteen in de gaten dat je vooraf moet nadenken over hoe je dit boek voorleest. De tekst bestaat namelijk op iedere prent uit maar één woord, de naam van het gevoel dat erbij past. Leer het boek eerst zelf goed kennen en probeer hoe je het in eigen woorden vertelt.

- Je leest interactief voor. De reacties van de kinderen bij iedere prent zijn goud waard. Speel daar op in. Houd daarnaast je eigen opmerkingen en vragen achter de hand, bijvoorbeeld:
 - » p. 1: Waarom trekt het kind aan de jas van zijn mama? Wat wil hij zeggen, denk je?
 - » p. 3: Kijk verbaasd en wacht: Ik zie dat het kind niet zo fijn met zijn nieuwe bal kan spelen.
 - » p. 5: Wat gebeurt er hier? Hoe vindt het kind dat? Kunnen jullie dat ook? Vertel eens.
 - » p. 6: Oei, het kind en het hondje schrikken. Waar schrikken ze van? Hoe komt dat?
 - » p. 7: De buurvrouw is boos denk ik. En het kind? Wat gaat er nu gebeuren?
 - » p. 10: Ze zijn blij, zie je dat? De kinderen, de mama en de buurvrouw. Waarom zijn ze blij?

Introductie

De kinderen komen vooraf in de sfeer van het boek en horen al bepaalde woorden en begrippen, door iets met ze te doen als opstapje naar het boek.

• Buiten spelen

- » Je zorgt bij het buiten spelen voor een of meer ballen. Een grote rode bal is extra leuk. De kinderen spelen er op hun eigen manier mee, zodat jij ziet hoe ze er mee omgaan. Gebruik woorden zoals: laten vallen, weggrollen, trap geven, gooien, vangen, gaan halen, oprapen, hoog.

• Verrassing

- » Stop een rode bal en het boek in een doos. Doe geheimzinnig, want wat zit er in de doos? Praat erover dat het een verrassing is, of de kinderen nieuwsgierig zijn, en blij als ze zien wat erin zit.

Voorlezen en praten

Voorlezen van dit boek betekent het in je eigen woorden vertellen. Je maakt correcte zinnen en gebruikt woorden die de kinderen wel begrijpen, maar nog niet allemaal zelf gebruiken. Wissel dit af door de kinderen zelf ook te laten vertellen. Iedere prent geeft aanleiding tot gesprekjes, want de emoties die het hoofdpersoonje beleeft roepen reacties en interactie op. Hier een voorbeeld van pm die voorleest aan Liam (2,5 jr) en Lilly (3 jr). Ze bekijken achtereenvolgens de prenten waarop het hoofdpersoonje teleurgesteld, boos en trots is.

- Pm maakt een opmerking om reactie uit te lokken: 'Ik denk dat het kindje niet zo blij is met de bal. Kijk maar naar zijn gezicht hier.'
- Lilly: 'Hij gaat huilen.' Liam wijst op het hondje: 'Ook huile.'
- Pm legt uit wat er gebeurt: 'Misschien wel ja. Hij wil graag spelen met de bal, maar dat lukt niet zo goed. Dat is jammer! Kijk hier, wat gebeurt hier?'
- Liam wijst: 'Au, op hoofd, au au!', en Lilly wijst: 'Ja, hij valt. En nou is die bal weggerold.'
- Op de volgende prent wijst pm op het woord 'boos': 'Hier staat dat het kindje boos is.'
- Lilly: 'Schopt-ie de bal heel hard weg.'
- Liam doet of hij tegen een bal schopt: 'Pang! Hoef niet bal.'
- Pm: 'Ja het kind is boos op de bal. Zo boos dat hij hem heel hard schopt. En heel hoog.'
- Liam maakt een zwaai door de lucht: 'Zo, zoef! Bal weg.'
- Lilly: 'Moet-ie de bal nou zoeken!'
- Pm knikt: 'Ja, waar zou de bal naartoe zijn?'
- Liam slaat de bladzijde om en wijst enthousiast hoe hoog de bal door de lucht gaat: 'Oooh!'
- Lilly lacht: 'Dat is hoog, zo over de bomen.'
- Pm: 'Kunnen jullie dat ook? Zo hoog een bal wegschoppen?'
- Lilly: 'Mijn papa wel! Die kan goed voetballen.'
- Liam kijkt naar het kindje: 'Lachen!'
- Pm: 'Waarom lacht het kindje?'
- Lilly: 'Heeft ie goed gedaan! Zo heel hoog bal schoppen.'
- Pm: 'Ja, dat heeft hij heel knap gedaan hè? Hij is heel trots op zichzelf! Kijk hier staat 'trots!'
- Liam: 'Trots, haha! Goed gedaan!'

Verwerking

Kinderen verwerken de inhoud van het boek beter als je na het voorlezen nog een activiteit doet die goed aansluit bij het boek. Woorden en begrippen worden herhaald.

• Schoppen zo hard je kan

- » Speel na het voorlezen met de kinderen buiten en neem de bal mee. Een spelletjes dat goed bij het verhaal past is de kinderen uitdagen hard tegen de bal te schoppen, tegen een muur bijvoorbeeld. Of hoog in de lucht gooien. Hoe hoog komt de bal?

• Emoties herkennen

- » Vraag bij de Bibliotheek naar boeken waarin herkennen van emoties een belangrijk thema zijn, bijvoorbeeld: *Vrolijk* (Mies van Hout); *Ik voel me..* (Xavier Deneux); *Hoe voel jij je?* (Kathy Gordon) en enkele titels van de serie *Pip en Posy* over emoties bij peuters.